Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne

1. METRYCZKA

Rok akademicki	2026/2027
Wydział	Nauk o Zdrowiu
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo
Dyscyplina wiodąca	Nauki o zdrowiu
Profil studiów	praktyczny
Poziom kształcenia	I stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Typ modułu/przedmiotu	obowiązkowy
Forma weryfikacji efektów uczenia się	egzamin
Jednostka/jednostki prowadząca/e	Klinika Psychiatryczna Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia ul. Partyzantów 2-4 05-802 Pruszków Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży ul. Żwirki i Wigury 63A, 02-091 Warszawa

Kierownik jednostki/kierownicy jednostek	prof. dr hab. n.med. Agata Szulc
Koordynator przedmiotu	dr n.med. Magdalena Więdłocha magdalena.wiedlocha@wum.edu.pl
Osoba odpowiedzialna za sylabus	dr n.med. Magdalena Więdłocha magdalena.wiedlocha@wum.edu.pl
Prowadzący zajęcia	prof. dr hab. n.med. Agata Szulc dr n.med. Magdalena Więdłocha lek. Olga Płaza mgr Agnieszka Brońska mgr Justyna Radulska mgr Agnieszka Gołasińska

2. INFORMACJE PODSTAWOWE

Rok i semestr studiów	Rok III, semestr zimowy	**Liczba punktów ECTS**	9

FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ **Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim**	**Liczba godzin**	**Kalkulacja punktów ECTS**
Wykład (W)	40	1,8
Seminaria	5	0,3
zajęcia praktyczne (ZP)	80	3
praktyka zawodowa (PZ)	80	3
Samodzielna praca studenta		
Przygotowanie do zajęć i zaliczeń	20	0,9

3. CELE KSZTAŁCENIA

1.	Zapoznanie studenta z organizacją opieki psychiatrycznej w świetle obowiązujących w Polsce regulacji prawnych.
2.	Opanowanie wiedzy na temat etiologii, obrazu klinicznego oraz diagnostyki i leczenia chorób i zaburzeń psychicznych u osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży.
3.	Kształtowanie umiejętności sprawowania całościowej i zindywidualizowanej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem chorym psychicznie.
4.	Zapoznanie studenta z zasadami promocji zdrowia psychicznego i profilaktyki chorób psychicznych.

4. STANDARD KSZTAŁCENIA – SZCZEGÓŁOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ

Numer efektu uczenia się	Efekty w zakresie
Wiedzy – Absolwent zna i rozumie:	
D.W1.	czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku
D.W2.	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarskiej nad pacjentami w wybranych chorobach
D.W3.	zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie psychiatrycznym
D.W4.	rodzaje badań diagnostycznych i zasady ich zlecania
D.W5.	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach
D.W6.	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania
D.W7.	standardy i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia
D.W8.	reakcje pacjenta na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację
D.W10.	zasady organizacji opieki specjalistycznej psychiatrycznej
D.W18.	metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności;
D.W19.	etiopatogenezę i objawy kliniczne podstawowych zaburzeń psychicznych
D.W20.	zasady obowiązujące przy zastosowaniu przymusu bezpośredniego
D.W21.	możliwości stosowania psychoterapii u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi
Umiejętności – Absolwent potrafi:	
D.U1.	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej
D.U2.	prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień
D.U3.	prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób
D.U4.	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych
D.U15.	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych
D.U18.	rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego
D.U20.	prowadzić rozmowę terapeutyczną
D.U22.	przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta
D.U23.	asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych
D.U26.	przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza

5. Zajęcia

Forma zajęć ćwiczenia	Treści programowe	Efekty uczenia się
Wykłady (W)	**W1 – Wprowadzenie do psychiatrii –** Treści kształcenia: T1 - miejsce psychiatrii w medycynie klinicznej, T2 - metody diagnostyki i terapii w psychiatrii T3 - psychopatologia T4 - zarys ICD-10 i DSM-5. *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W1: DW1-8; DW10; DW18-21;
	W2 - **Zaburzenia afektywne** – Treści kształcenia: T5 – mania – obraz kliniczny, T6 – depresja – obraz kliniczny, T7 – zaburzenie depresyjne nawracające, T8 – choroba afektywna dwubiegunowa, T9 - dystymia i inne zaburzenia nastroju, T10 – diagnostyka i leczenie zaburzeń nastroju, T11 - problematyka samobójstw. *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W2: DW1-8; DW19-21
	W3 - **Schizofrenia i inne zaburzenia psychotyczne** – Treści kształcenia: T12 - Schizofrenia - koncepcje teoretyczne i ich ewolucja, T13 - Schizofrenia - symptomatologia i specyfika kontaktu z pacjentem, T14 – Zaburzenie schizotypowe, T15 – zaburzenie urojeniowe, T16- ostre zaburzenia psychotyczne, T17 - zaburzenie schizoafektywne, T18 – leczenie zaburzeń psychotycznych. *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W3: DW1-8; DW19-21
	W4 - Zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem i pod postacią somatyczną. - Treści kształcenia: T19 - lęk, T20 - zaburzenia lękowe, T21 - zaburzenie obsesyjno-kompulsywne, T22 – ostra reakcja na stres i zaburzenia adaptacyjne, T23 - zaburzenie stresowe pourazowe, T24 - zaburzenia dysocjacyjne i zaburzenia występujące pod postacią somatyczną, T25 – leczenie zaburzeń nerwicowych, związanych ze stresem i pod postacią somatyczną. *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W4: DW1-8; DW19 DW21
	W5 – Zespoły otępienne i organiczne zaburzenia psychiczne. – Treści kształcenia: T26 – otępienie – diagnostyka i różnicowanie, T27 – otępienie w chorobie Alzheimera, T28 – otępienie naczyniowe, T29 – otępienie z ciałami Lewy'ego i otępienie w przebiegu choroby Parkinsona, T30 – otępienie w przebiegu chorób ogólnoustrojowych, T31- leczenie zespołów otępiennych, T32 – organiczne zaburzenia psychiczne. *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W5: DW1-8; DW10; DW18 DW19 DW21
	W6– Leczenie biologiczne w psychiatrii - Treści kształcenia: T33 - leczenie farmakologiczne - wskazania, przeciwskazania, działania niepożądane, T34 - leki przeciwpsychotyczne, T35 - leki przeciwdepresyjne, T36 - leki przeciwlękowe i nasenne, T37 - leki normotymiczne, T38 - leki prokognitywne i nootropowe, T39- leczenie elektrowstrząsowe, T40 - inne biologiczne metody leczenia w psychiatrii (światłoterapia, deprywacja snu, metody neurochirurgiczne). *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W6: DW 6
	W7 – Stany nagłe w psychiatrii - Treści kształcenia: T41 - zaburzenia świadomości, T42 - pobudzenie i zachowania agresywne, T43 - zachowania autoagresywne oraz tendencje samobójcze, T44 - złośliwy zespół neuroleptyczny, T45 - inne ostre działania niepożądane leczenia farmakologicznego. *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W7: DW1-8; DW10; DW18-21
	W8 - **Psychiatria a prawo** - Treści kształcenia: T46 - Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego, T47 - przyjęcie do szpitala psychiatrycznego wbrew woli pacjenta, T48 - przymus bezpośredni, T49 - ubezwłasnowolnienie, T50 - opiniowanie sądowo-psychiatryczne w sprawach karnych i cywilnych. *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W8: DW10 DW 18
	W9 – Pielęgniarstwo psychiatryczne cz. 1. Treści kształcenia: T51 - udział pielęgniarki w planowaniu kompleksowej opieki nad chorym psychicznie, T52 - diagnoza pielęgniarska w zaburzeniach psychicznych, T53 - zapewnienie bezpieczeństwa choremu psychicznie, T54 - kontakt terapeutyczny pielęgniarz - pacjent z uwzględnieniem stanu zdrowia chorego, T55 - specyfika pracy pielęgniarskiej w psychiatrii. *Część pielęgniarska.* Wykładowca: mgr Agnieszka Brońska	W9: DW1-8; DW10; DW18-21
	W10- Pielęgniarstwo psychiatryczne cz. 2. - Treści kształcenia: T56 - udział pielęgniarza w terapii zaburzeń psychicznych, T57 - udział pielęgniarki w profilaktyce zaburzeń psychicznych i promocji zdrowia psychicznego, T58 - udział	W10: DW1-8; DW10;

	pielęgniarki w terapii zajęciowej i arteterapii, T59 - przygotowanie chorego do samoopieki, T60 - udział pielęgniarki w opiece środowiskowej, T61- specyfika pracy pielęgniarskiej w domu pomocy społecznej dla osób chorych psychicznie. *Część pielęgniarska.* Wykładowca: mgr Agnieszka Brońska	DW18-21
	W11 - Zaburzenia odżywiania – T62 –anoreksja psychiczna, T63 - bulimia psychiczna, T64 - leczenie zaburzeń odżywiania. *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W11: DW1-8; DW19 DW21
	W12 – Zaburzenia osobowości - Treści kształcenia: T65 - definicja zaburzeń osobowości, T66 -specyficzne zaburzenia osobowości, T67 - leczenie zaburzeń osobowości. *Część kliniczna.* lek. Magdalena Więdłocha	W12: DW1-8; DW19 DW21
	W13 – Psychiatria dzieci i młodzieży - Treści kształcenia: T68 – niepełnosprawność intelektualna, T69 - zaburzenia neurorozwojowe (autyzm dziecięcy, ADHD, dysleksja i inne), T70 - dziecko krzywdzone. *Część kliniczna.* lek. Magdalena Więdłocha	W13: DW1-8; DW19 DW21
	W14 – Uzależnienia T71 – definicja uzależnienia, T72 - uzależnienie od alkoholu, T73 – alkoholowy zespół abstynencyjny i majaczenie alkoholowe, T74 – psychozy alkoholowe, T75 – terapia uzależnienia od alkoholu, T76 – uzależnienia od innych substancji psychoaktywnych i ich leczenie. *Część kliniczna.* Wykładowca: lek. Magdalena Więdłocha	W14: DW1-8; DW19 DW21
Zajęcia praktyczne (ZP)	**Zp1 - Zajęcia praktyczne z zakresu udziału pielęgniarki w diagnostyce chorób i zaburzeń psychicznych, przyjęcia pacjenta do szpitala psychiatrycznego oraz rozpoznania stanu zdrowia pacjenta i problemów zdrowotnych, formułowania diagnozy pielęgniarskiej -** Treści kształcenia: T77 - udział pielęgniarki w diagnostyce chorób psychicznych, T78 - przyjęcie pacjenta do szpitala psychiatrycznego, T79 - diagnoza pielęgniarska w psychiatrii, T80 - błędne postawy wobec pacjenta z zaburzeniami psychicznymi. *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska	Zp1: DU1-4 DU15; DU18; DU20; DU22-23; DU26
	Zp2 – Zajęcia praktyczne z zakresu dokumentowania opieki pielęgniarskiej nad chorym z zaburzeniami psychicznymi - Treści kształcenia: T81 - źródła informacji o chorym psychicznie i ich dokumentowanie, T82 - Ocena jakości opieki pielęgniarskiej nad pacjentem psychiatrycznym. *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska	Zp2: DU1 DU15;
	Zp3 – Zajęcia praktyczne z zakresu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zespołem otępiennym - Treści kształcenia: T83 - pielęgnowanie pacjenta z otępieniem. *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska	Zp3: DU1-4 DU18; DU20; DU22-23; DU26
	Zp4 – Zajęcia praktyczne z zakresu z zakresu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem uzależnionym - Treści kształcenia: T84 - pielęgnowanie pacjenta uzależnionego od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska	Zp4: DU1-4 DU18; DU20; DU22-23; DU26
	Zp5 – Zajęcia praktyczne z zakresu z zakresu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami psychotycznymi - Treści kształcenia: T85 - pielęgnowanie pacjenta ze schizofrenią i innymi zaburzeniami psychotycznymi. *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska	Zp5: DU1-4 DU18; DU20; DU22-23; DU26
	Zp6 – Zajęcia praktyczne z zakresu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami nastroju - Treści kształcenia: T86 - pielęgnowanie pacjenta z zespołem maniakalnym, T87 - pielęgnowanie pacjenta z depresją. *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska	Zp6: DU1-4 DU18; DU20; DU22-23; DU26
	Zp7 – Zajęcia praktyczne z zakresu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami lękowymi i/lub zaburzeniami osobowości - Treści kształcenia: T88 - pielęgnowanie pacjenta z zaburzeniami lękowymi, T89 - pielęgnowanie pacjenta z zaburzeniami osobowości. *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska	

	Zp8 – Zajęcia praktyczne z zakresu opieki pielęgniarskiej nad pacjentem upośledzonym - Treści kształcenia: T90 - pielęgnowanie pacjenta z otępieniem. *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska **Zp9 – Zajęcia praktyczne z udziału pielęgniarki w terapii zaburzeń psychicznych -** Treści kształcenia: T91 - Udział pielęgniarki w procesie farmakoterapii, T92 - Udział pielęgniarki w terapii wstrząsami elektrycznymi, T93 - Udział pielęgniarki w psychoterapii, T94 - Udział pielęgniarki w terapii zajęciowej, T95 - Rehabilitacja chorych psychicznie – udział pielęgniarki. *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska **Zp10 – Zajęcia praktyczne z zakresu opieki pielęgniarskiej w stanach nagłych w psychiatrii -** Treści kształcenia: T96 - Opieka pielęgniarska wobec pacjenta z zaburzeniami świadomości, T97 - Opieka pielęgniarska wobec pacjenta z rozpoznaniem złośliwego zespołu neuroleptycznego, T98 - Opieka pielęgniarska wobec pacjenta przejawiającego zachowania agresywne i gwałtowne, T99 - Opieka nad pacjentem z myślami i tendencjami samobójczymi, T100 - Przymus bezpośredni**.** *Część pielęgniarska.* Prowadzący: mgr Agnieszka Brońska, mgr Łukasz Boniecki, mgr Monika Owczarek, mgr Izabela Matuszewska	Zp7: DU1-4 DU18; DU20; DU22-23; DU26 Zp8: DU1-4 DU18; DU20; DU22-23; DU26 Zp9 DU1-4 DU18; DU20; DU22-23; DU26 Zp10: DU1-4 DU15 DU18; DU20; DU22-23; DU26

6. LITERATURA

Obowiązkowa

1. Łoza B, Markiewicz R, Szulc A, Wrońska I (red.): Pielęgniarstwo psychiatryczne. Wydawnictwo Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, Lublin 2014
2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Dz.U. 1994 nr 111 poz. 535
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie sposobu stosowania i dokumentowania zastosowania przymusu bezpośredniego oraz dokonywania oceny zasadności jego zastosowania. Dz.U. 2012 poz. 740

Uzupełniająca

Gałecki P, Szulc A: Psychiatria. Wydawnictwo Edra Urban&Partner, Wrocław 2018

7. SPOSOBY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Symbol przedmiotowego efektu uczenia się	Sposoby weryfikacji efektu uczenia się	Kryterium zaliczenia
DW1-8; DW10; DW18-21; DU1-4 DU15; DU18; DU20; DU22-23; DU26	Kolokwium ustne w ostatnim dniu zajęć praktycznych	ocena min. 3,0

DW1-8; DW10; DW18-21; DU1-4 DU15; DU18; DU20; DU22-23; DU26	test wielokrotnego wyboru po każdym z wykładów	min.70% punktów możliwych do uzyskania
DW1-8; DW10; DW18-21; DU1-4 DU15; DU18; DU20; DU22-23; DU26	egzamin testowy w formie pisemnej (stacjonarnej) składający się z 60 pytań jednokrotnego wyboru	min. 60% poprawnych odpowiedzi

8. INFORMACJE DODATKOWE

Liczba możliwych terminów zaliczeń zajęć praktycznych: 2
Liczba możliwych podejść do testu po każdym z wykładów: 2
Wykłady realizowane są przy pomocy technik nauczania na odległość.
Część zajęć praktycznych jest w Klinice Psychiatrii Dzieci i Młodzieży.
Strona internetowa Zakładu:
https://klinikapsychiatrycznawnoz.wum.edu.pl/

rawa majątkowe, w tym autorskie, do sylabusa przysługują WUM. Sylabus może być wykorzystywany dla celów związanych z kształceniem na studiach
odbywanych w WUM. Korzystanie z sylabusa w innych celach wymaga zgody WUM.

UWAGA
Końcowe 10 minut ostatnich zajęć w bloku/semestrze/roku należy przeznaczyć na wypełnienie przez studentów Ankiety Oceny Zajęć i Nauczycieli Akademickich